

УПОВНОВАЖЕНИЙ Верховної Ради України з прав людини

вул. Інститутська, 21/8, м. Київ, 01008 E-mail: hotline@ombudsman.gov.ua тел. (044) 298-70-33

Міністру юстиції України
Денису МАЛЮСЬЦІ

ПОДАННЯ

Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини
(згідно з частиною третьою статті 15 Закону України
«Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини»)

Згідно зі статтею 101 Конституції України Уповноважений Верховної Ради України з прав людини (далі – Уповноважений) здійснює парламентський контроль за додержанням конституційних прав і свобод людини і громадянина.

На підставі статей 1, 19¹ Закону України «Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини», під час виконання функцій національного превентивного механізму відповідно до Факультативного протоколу до Конвенції проти катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження та покарання, працівниками Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради з прав людини виявлено порушення прав людини у діяльності медичної частини № 25 філії державної установи «Центру охорони здоров'я Державної кримінально-виконавчої служби України» у Харківській та Луганській областях (далі – медична частина).

Статтею 49 Конституції України визначено, що держава створює умови для ефективного і доступного для всіх громадян медичного обслуговування.

Статтею 6 Основ законодавства України про охорону здоров'я визначено, що кожний громадянин України має право на охорону здоров'я, що передбачає медичний догляд, який є необхідним для підтримання здоров'я людини.

Частиною 1 статті 8 Кримінально-виконавчого кодексу України серед основних прав засуджених визначено право на охорону здоров'я, гуманне ставлення до них та на повагу їх людської гідності; засуджені не повинні підлягати жорстокому, нелюдському або такому, що принижує їх гідність, поводженню.

Статтею 5 Загальної декларації прав людини, статтею 3 Декларації про захист усіх осіб від катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження і покарання, статтею 7 Міжнародного пакту про громадянські і політичні права, статтею 2 Конвенції проти катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження і покарання, статтею 28 Конституції України визначено, що ніхто не повинен зазнавати тортур або жорстокого, нелюдського або такого, що принижує його гідність, поводження і покарання.

Передбачено, що жодні виключні обставини, якими б вони не були, стан війни чи загроза війни, внутрішня політична нестабільність чи будь-який інший надзвичайний стан не можуть бути виправданням катувань чи інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження і покарання.

Усупереч наведеним вимогам законодавства під час позапланового відвідування медичної частини 22.08.2023 виявлені факти порушення прав людини, що потребують вжиття невідкладних заходів реагування щодо усунення виявлених недоліків, причин та умов, що їм сприяють, притягнення винних осіб до відповідальності.

У медичній частині не працює рентгенологічний та флюорографічний апарати та вакантна посада лікаря-рентгенолога, що унеможливорює вчасне проведення рентгенологічних обстежень і порушує вимоги розділу II Порядку організації надання медичної допомоги засудженим до позбавлення волі, затвердженого спільним наказом Міністерства юстиції України та Міністерства охорони здоров'я України від 15.08.2014 № 1348/5/572 (далі – Порядок).

У картках амбулаторних хворих (форма № 025/о) відсутні результати обстеження за допомогою телемедичного комплексу IDIS, що порушує вимоги Інструкції щодо заповнення форми первинної облікової документації № 025/о затвердженої наказом Міністерства охорони здоров'я України від 14.02.2012 № 110.

Неналежним чином заповнені інформовані добровільні згоди на проведення діагностики та лікування (наявні лише підписи засуджених без вказання паспортних даних), що є порушенням вимог Інструкції щодо заповнення форми первинної облікової документації № 003-6/о «Інформована добровільна згода пацієнта на проведення діагностики, лікування та на проведення операції та знеболення і на присутність або участь учасників освітнього процесу», затвердженої наказом Міністерства охорони здоров'я України від 14.02.2012 № 110.

У медичній частині не впроваджена програма замісної підтримувальної терапії (далі – ЗПТ) для осіб з психічними та поведінковими розладами внаслідок вживання опіоїдів, що порушує право таких осіб на вибір методів лікування

відповідно до статті 38 Закону України «Основи законодавства України про охорону здоров'я».

У порушення Порядку взаємодії закладів охорони здоров'я, органів внутрішніх справ, слідчих ізоляторів і виправних центрів щодо забезпечення безперервності лікування препаратами замісної підтримувальної терапії, затвердженого спільним наказом Міністерства охорони здоров'я України, Міністерства внутрішніх справ України, Міністерства юстиції України та Державною службою України контролю за наркотиками від 22.10.2012 № 821/937/1549/5/156, медичною частиною не вжито заходів із забезпечення безперервності лікування препаратами ЗПТ.

В установі перебуває засуджений з цукровим діабетом І типу, але відповідно до медичної документації медичною частиною не забезпечено надання консультативної, діагностичної та лікувальної допомоги з боку лікаря-ендокринолога, що може свідчити про відсутність медичного супроводу хворих на цукровий діабет та інші ендокринологічні захворювання.

Вищезазначене свідчить про порушення прав засуджених на охорону здоров'я та медичну допомогу відповідно до статті 49 Конституції України, статтею 284 Цивільного кодексу України та статтею 6 Закону України «Про Основи законодавства України про охорону здоров'я», де передбачено право на кваліфіковану медикосанітарну допомогу як складову права на охорону здоров'я.

У порушення вимог Стандартів медичної допомоги при вірусному гепатиті С у дорослих, затверджених наказом Міністерства охорони здоров'я України від 15.01.2021 № 51, більшість осіб з підозрою на вірусний гепатит С не проходять ПЛР - тестування, у зв'язку з чим вони не отримують необхідного лікування, що може призвести до погіршення стану їх здоров'я та поширення зазначеного інфекційного захворювання серед інших засуджених осіб.

У медичній частині обладнано лише один ізолятор для інфекційних хворих, що унеможливлює одночасного розміщення хворих на небезпечні інфекційні захворювання окремо один від одного та інших засуджених. Разом з тим не дотримуються вимоги Заходів та Засобів щодо попередження інфікування при проведенні догляду за пацієнтами, затверджених наказом Міністерства охорони здоров'я України від 03.08.2020 № 1777, щодо забезпечення реалізації програми з мінімізації кількості пилу.

Медична частина не забезпечена усіма необхідними лікарськими засобами відповідно до Національного переліку основних лікарських засобів і виробів медичного призначення, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 25.03.2009 № 333.

У порушення Правил зберігання та проведення контролю якості лікарських засобів у лікувально-профілактичних закладах, затверджених

наказом Міністерства охорони здоров'я України від 16.12.2003 № 584, у медичній частині виявлено протерміновані лікарські засоби у великій кількості.

Встановлено неналежне ведення журналу обліку фактів виявлення тілесних ушкоджень у засуджених. Зокрема, медичними працівниками не заповнюється графа про вжиті заходи та дата прийняття рішення за результатами перевірки. Також у журналі обліку фактів виявлення тілесних ушкоджень у засуджених майже відсутні випадки фіксації тілесних ушкоджень за останні два роки, що може свідчити про неналежне виявлення та фіксацію таких випадків з боку працівників установи та медичної частини.

У порушення вимог абзацу дев'ятого частини першої статті 8 та частини першої статті 118 Кримінально-виконавчого кодексу України, засуджені залучаються до робіт в медичній частині без укладання трудового договору.

Відповідно до Державних будівельних норм України для будинків і споруд закладів охорони здоров'я у палаті має бути ліжко, стіл для прийому їжі, стільці (за кількістю місць у палаті), місця для зберігання речей, приліжкові меблі. Водночас у палаті для соматичних хворих, де розміщено 4 ліжка, наявні лише 2 приліжкові тумби.

У порушення Правил пожежної безпеки в Україні, затверджених наказом від 30.12.2014 № 1417, неналежним чином обладнана протипожежна система, що може загрожувати життю медичного персоналу та засуджених у разі виникнення пожежі.

Медична частина не пристосована для вільного переміщення маломобільних груп населення (відсутні пандуси, поручні, підйомники, тощо), що порушує вимоги Державних будівельних норм України В.2.2-17:2006 «Будинки і споруди. Доступність будинків і споруд для маломобільних груп населення».

У порушення розділу V Порядку та Закону України «Про реабілітацію інвалідів в Україні», не всі особи з інвалідністю отримують належні діагностичні, лікувальні і реабілітаційні заходи через відсутність у таких осіб індивідуальних програм реабілітації, за наявності відомостей, що підтверджують стійке порушення функцій організму, обумовлених захворюваннями, наслідками травм, які спричиняють обмеження нормальної життєдіяльності.

На підставі викладеного, з метою усунення виявлених порушень прав і свобод людини і громадянина, а також беручи до уваги те, що:

відповідно до підпункту 2⁷ пункту 3 Положення про Міністерство юстиції України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 02.07.2014 № 228, Міністерство юстиції України забезпечує контроль за дотриманням прав людини і громадянина, вимог законодавства щодо виконання і відбування кримінальних покарань, реалізацією законних прав та інтересів засуджених та узятих під варту осіб;

керуючись статтею 101 Конституції України, статтями 13, 15, 16, 22 Закону України «Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини»,

ВИМАГАЮ:

1. Міністерству юстиції України розглянути подання та вжити заходів, спрямованих на усунення виявлених у ході реалізації функцій національного превентивного механізму наведених порушень прав людини та недопущення катувань, інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження та покарання у діяльності медичної частини № 25 філії державної установи «Центру охорони здоров'я Державної кримінально-виконавчої служби України» у Харківській та Луганській областях, причин та умов, що їм сприяють, а також запобігання їх у подальшому.

2. У спосіб, передбачений чинним законодавством, вжити заходів щодо притягнення винних осіб до встановленої законом відповідальності та про результати розгляду подання у місячний строк повідомити Уповноваженого, додавши на підтвердження відповідну інформацію та копії документів.

Звертаю увагу, що відповідно до статті 188⁴⁰ Кодексу України про адміністративні правопорушення невиконання законних вимог Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини тягне за собою відповідальність згідно з чинним законодавством.

Додаток: Звіт про результати відвідування медичної частини № 25 філії державної установи «Центру охорони здоров'я Державної кримінально-виконавчої служби України» у Харківській та Луганській областях на 11 арк.

**Уповноважений Верховної
Ради України з прав людини**

Дмитро ЛУБІНЕЦЬ

Іваниш Ярослава 050 967 9551

